48ste jaar. — Nr 6. Zaterdag 12 Januari 1901.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week 6 franks per jaar.
Twee » » 5 »
Een » » 4 »
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centimen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : 1 fr. de drukregel.

VOOR DEN PAUS.

Inschrijving, geopend door den Bond der Katholieke Dagbladschrijvers van België :

Opbrengst der 6 eerste lijsten : fr. 33,714

Men mag de inschrijvingen zenden aan het bureel van ons blad, ofwel aan M. Leo MALLIÉ, sekretaris, 52, Bergstraat, te Brussel.

TONGEREN, DEN 12den JANUARI 1901.

VAN ALLES WAT.

Men weet dat, in verscheidene gemeenten, de veldwachters dikwijls aan hunnen dienst ontrokken worden door burgemeesters en schepenen, die hun allerhanden bezigheden, vreemd aan hunne bediening, opleggen.

M. de minister van rechtswezen heeft aan de gemeentebesturen eenen omzendbrief gestuurd, waarin hij deze aanmaant de veldwachters gade te slaan en maatregels te nemen om het misbruik, waarvan hooger spraak is, te voorkomen.

* *

Dagelijks wordt er in België omtrent 1,300,000 frank verteerd aan bier, wijn en sterke dranken.

Dagelijks wordt er voor 410,958 frank jenever gebruikt !

Dat is omtrent een half millioen franks jenever, dat men dagelijks drinkt in België.

Is het dan te verwonderen, dat er zooveel schuld is onder 't volk, dat er zooveel zotten en deugnieten zijn ?

Vervloekt zij de jenever, die duivelsdrank, die den geest uitdooft, het hart toenijpt, het lichaam vermoordt den familiegeest vernietigt, de fortuin verkwist en van den mensch een ellendig beest maakt !

* *

Het Fransch gouvernement heeft de kerk der engelsche katholieken, te Parijs, in beslag genomen. Het is de Sint-Jozefskerk, avenue Hoche. De kapelanen dezer kerk weigerden de belasting te betalen, daar zij geene congregatie vormden. De gezant van Engeland en deze van de Vereenigde-Staten steunden deze weigering, doch de regeering eischte de taks, 20,000 fr. Daar de kapelanen onmogelijk deze som betalen kunnen, zullen de kerk en de pastorij waarschijnlijk aan den meestbiedende verkocht worden.

* *

Menigeen, rechtschapen van hart, vraagt zich verbaasd af : — maar, in Gods naam, hoe is het mogelijk dat de mogendheden doof blijven voor de stem der Boeren die, bij monde van Krüger, hun scheidsgerecht inroepen om den onrechtvaardigen oorlog, hun door Engeland aangedaan, te doen ophouden ? Hoe kan Willem II, in 't bijzonder, zoo wreedaardig zijn, zijne deur voor den armen man te sluiten ?

Wie zoo spreekt is braaf, doch kent de wereld niet.

Armen zullen elkaar helpen, en kleinen, grooten zoeken in alles hun profijt.

De centenpolitiek is nog altijd in eere.

Over eeuwen, streed men voor God en Vaderland, voor Godsdienst en Volkenrecht ; men wrok de verdrukten en beschermde de zwakken. Nu zet men den helm op en gespt men het harnas voor stukken van vijf frank en brokken grondgebied, voor uitvoerwegen en invloedsferen ; de verdrukte heeft maar zijn plan te trekken, de zwakke ook.

Groote visschen eten de kleine, zegt het spreekwoord ; groote Staten verzwelgen de mindere. Europa liet Engeland de Ieren vertreppen ; waarom zou het zich het lot der Boeren aantrekken ? Het liet den Sultan de Armeniërs uitmoorden ; Rusland mocht Polen d.en ralen en aan Finland zijne aloude voorrechten ontrukken ; Victor-Emmanuel roofde de Pauselijke Staten ; Noord-Amerika stool Cuba en de Philippijnen, en Groot-Britannië zou de Boeren niet mogen verdelgen ?

Over de wijze om een paard te besturen.

Ziehier eenige praktische raadgevingen welke dienen in 't oog gehouden te worden.

De goede voerman, alvorens zijn gespan te doen aantrekken, moet zijne paarden bij middel van een goed woord verwittigen ; de paarden maken zich alsdan gereed ; geeft de voerman integendeel aanstonds van de zweep, dan weigert het paard gewoonlijk te trekken en allengs wordt het geheel bedorven.

Zachtheid en streelingen vermogen meer dan ruwe behandelingen en zweepslagen. De wijze van een zweepslag te geven en van het paard aan te vuren of te verbeteren, is insgelijks van het grootste gewicht.

Ten einde den stap te doen verhaasten, is het voldoende het paard de zweep over de ribben te leggen. Weigert het, men geeft eenen wat hardere slag, dan een derde.

Wanneer een voerman een gespan geleidt waaraan verscheidene paarden gespannen zijn, moet hij er aan houden dat ze allen gelijk aantrekken.

Bij den akkerbouw kan men een paard aan een veel vluggeren tred gewennen.

In eenen slechten weg, is het goed het oude spoor te volgen ; er valt dan minder te trekken.

Rijdt men berg op, dan moet de stap trager zijn, en men moet van tijd tot tijd stil houden om zijne paarden te laten adem scheppen.

Wanneer de weg zeer slecht is, dan is het vooral noodzakelijk de paarden tot staan te brengen alvorens zij dit uit eigen beweging, door vermoeienis, zouden doen. In dit geval plaatst men het voertuig zooveel mogelijk in dwarse houding, zooniet legt men houten of steenen achter de raders.

Wanneer men het paard moet ontoomen om het te laten eten, is het tot het voorkomen van ongelukken geraadzaam het uit te spannen, of ten minste de strengen uit te haken. Wanneer men uitspant, zal men wel toezien dat het paard in geenen tochtigen stal geplaatst worde, en dat het geen gevaar loopt van vreemde paarden hoefslagen te krijgen.

Wanneer men gedurende eenige minuten stil houdt, moet men altoos zorg dragen, het paard te dekken.

Wanneer het paard met stof bedekt is, moet men het bij zijne aankomst de oogen wasschen, alsmede de neus en den onderbuik. De beenen en de hoeven zullen bij middel eener spons ook steeds zuiver gehouden worden.

Eene zeer slechte gewoonte, welke vele buitenvoerlieden hebben, bestaat in het gedurig trekken aan de teugels om het paard te doen rapper gaan. Dat gedurig trekken verhit den muil, vermoeit het paard en dient tot niets. Het paard is er weldra aan gewoon en gaat er geen zier gauwer om. Doch is het er niet aan gewend, dan stelt men zich bloot het op hol te doen schieten.

Men mag het paard nooit zweepslagen op het hoofd toebrengen, want men stelt zich telkens bloot het paard in 't oog te kwetsen.

Altoos moet de voerman die verre reizen doet, ook zijnen lantaarn aan het gespan hebben.

De voerman zal zich daarbij in acht nemen nimmer te vloeken en te tieren, hetgeen in alle geval nutteloos is.

DE herberg de Bonte Koe.

Toen de broeder van koning Lodewijk XIII, Gaston van Orleans, Bourgondië doortrok met een leger van deserteurs en avonturiers, weigerden de steden hem te ontvangen en de Boeren namen bij zijne komst de vlucht, hunne kudde, hunnen huisraad en alles wat zij bezaten mede nemende. De meeste dier soldaten waren baanstroopers van beroep. Zij hadden gehoopt bij iedereen zooveel te kunnen eten en drinken als zij wilden en zich door plunderen te verrijken. Daar zij nu op hunnen doortocht de dorpen verlaten en de huizen ledig vonden, wreekten zij zich door vreeselijke verwoestingen. De stoutmoedigsten verlieten hun vaandel en liepen bij troepjes het land af om te stroopen.

Op zekeren dag nu kwamen twee soldaten, Leonard Brin d'Amour en Guillaume Sans Souci, na lang het land te hebben afgeloopen zonder iets te vinden dat de moeite weerd was om te worden mede genomen, in eene enge valei aan. Zij hadden grooten honger en nog grooter was hun dorst en hunne paarden waren uitgeput. Zij zagen in het rond of zij nergens eene bewoonde hut konden ontdekken en bemerkten aan den voet van eenen heuvel een huis. De vensters stonden open en de rook, die uit den schoorsteen opsteeg, bewees dat de woning niet verlaten was.

Boven de deur hing een uithangbord waarop in gekleurde letters stond geschilderd : *De herberg de Bonte Koe.*

— Eindelijk zullen we toch van avond wat te eten hebben, zei Brin d'Amour.

— En wij zullen niet met ledige handen naar het regiment terugkeeren, zeide de andere.

Beide ruiters sprongen van hunne paarden. Zij bonden de dieren voor de herberg vast en traden het huis binnen.

— He ! kastelein, kasteleines, kellner of keukenmeid ! Is hier dan niemand ? riep Brin d'Amour, terwijl hij zijne sporen op den vloer deed rinkelen.

Eene vrouw van ongeveer veertig jaren trad binnen. Met eenen oogslag had zij gezien met wie zij te doen had.

— Heilige Maria ! bad zij, kom mij ter hulp, want ik ben geheel alleen met Jannot.

Jannot was een knechtje van dertien jaren. Haar man was met eene kar hooi naar de stad gereden en kon niet voor middernacht t'huis zijn.

Zij was eene kloeke onverschrokken vrouw ; weldra was zij zich zelve weer meester, zij groette glimlachend en vroeg :

— Wat verlangen de heeren ?

— Eerst wijn voor ons en haver voor onze paarden, antwoordde Sans Souci, en zoo gauw mogelijk avondeten.

— Gij zult als prinsen gediend worden, antwoordde de kasteleines. Ik heb uitmuntende Bourgogne ; de soep staat op het vuur en daarbij zult gij een spekstruif, salade en kaas krijgen. Zijn de heeren daarmede te vreden ?

— Om te beginnen, ja.

Een oogenblik later, zette de herbergierster twee flesschen wijn en twee glazen op tafel waar de krijgslieden zich hadden nedergezet.

— Schenk in, goede vrouw, zeide Brin d'Amour. Toen hij zijn glas geledigd had, zeide hij :

— Een goed drankje, het is te drinken. Maak nu vlug het avondeten gereed, want wij hebben sinds dezen morgen niets meer geëten.

— Na een half uur zal alles klaar zijn, antwoordde de vrouw.

— Eene vrouw alleen, een verlaten huis, fluisterde Brin d'Amour, wij kunnen gerust zijn.

Hij trok zijn mantel uit, gespte zijn degenriem los, deed zijn helm af en legde dit alles in eenen hoek van het vertrek. Guillaume Sans Souci volgde zijn voorbeeld en beide begonnen te drinken en hunne pijp te rooken.

— We hebben vandaag een kwaden dag gehad, zeide Brin d'Amour. Maar alles zal nu wel beter gaan. Als wij geëten hebben, zullen wij de vrouw ondervragen ; zij moet geld in huis hebben ; we zullen het wel vinden. Intusschen rusten de paarden uit en als wij onze zaken hebben afgehandeld, steken wij het boeltje in brand en rijden er van door.

— Gij klapt goed, zeide Sans Souci. Maar laat ons drinken, die wijn is voortreffelijk.

Terwijl de herbergierster de eieren klopte, zeide zij bij zich zelve :

— Wat ga ik aanvangen ? Pieter zal veel te laat t'huis komen.

Zij opende het venster dat op de binnenplaats uitgaf en riep haar knechtje Jannot.

De knaap verscheen aan de deur van den paardenstal.

— Hebt gij aan de paarden der heeren haver gegeven ? vroeg zij luid.

— Ja bazin, antwoordde deze.

— Kom mij dan helpen ; onze reizigers wachten op hun avondeten.

Jannot kwam spoedig. De vrouw gaf hem fluisterend hare bevelen. Daarna kwam zij terug bij den haard en wierp de geklopte eieren in de pan, terwijl de knaap, die zeer verschrikt was, de tafel dekte. Toen dit gedaan was, maakte hij spoedig dat hij weg kwam. Het was alsof de duivel hem op de hielen zat !

— Die heeft niet veel courage, zeide Sans Souci.

— Een boer ! antwoordde Brin d'Amour minachtend.

De twee soldaten, door den wijn verhit, begonnen een groot lawijd te maken. De kaas en de spekstruif waren al verdwenen.

— Nog eene flesch ! riep Sans Souci en dan denken wij aan ernstige zaken. Hola ! vrouw, wijn !

— Als 't u belieft, heeren ! Zijt gij voldaan ?

— Wij zijn zoo voldaan dat we op uwe gezondheid willen drinken. Gij hebt goeden wijn, brave vrouw en verstaat goed de keuken. Uw wijn en uwe struiven waren waardig op de tafel van den koning te verschijnen. Gij moet wel veel geld verdiend hebben.

— Ja, veel geld, zeide Sans Souci als een echo.

— Gij moet dus ergens eenen kleinen spaarpot verborgen hebben, in eene kas of in een gat in den muur, zeide Brin d'Amour.

Een spaarpot in eene herberg als de onze ! zeide de kasteleines. Wij leven van de hand in den tand.

— Gij zijt te bescheiden, hernam Brin d'Amour. Uwe herberg is de beste die men tien mijlen in den omtrek kan vinden. Gij moet dus een kleinen spaarpot hebben. Wij worden zeer slecht betaald en indien wij nu en dan niet, zooals vandaag, een goed avondeten hebben, en eene beminnelijke gastvrouw ontmoeten, die ons hare spaarcenten geeft, zouden wij verplicht zijn onze paarden te verkoopen en als bedelaars naar onze geboorteplaats terug te keeren, wat onteerend zou zijn voor ridders zooals wij.

Op dit oogenblik werd achter het huis hondengeblaf gehoord.

— Wat is dat ? vroeg Sans Souci.

— O, de eene of andere verdwaalde hond, antwoordde de herbergierster.

— Wij zijn, hernam Brin d'Amour, goede jongens, en wij zouden ontroostbaar zijn indien wij u leed moesten doen. Zeg ons dus waar is uw geld ?

De hond blafte opnieuw.

— Guillaume, zie eens of ge iemand op den weg bemerkt, zeide Brin d'Amour. En zich tot de kasteleines wendende, zeide hij : Ik ben vol zachtheid, vooral jegens vrouwen, maar mijn kameraad is vreeselijk brutaal. Maak hem niet driftig, maar zeg hem waar uw geld zich bevindt.

— Sans Souci, die links en rechts door het venster gezien had, kwam terug en zegde niets bemerkt te hebben.

— Uw geld, zeide hij tot de vrouw. Ik zeg weinig maar versta de kunst de tongen los te maken.

Hij nam een koord uit zijnen zak en bond die om de handen der vrouw.

— Genade ! riep zij, ik zal spreken ! ik heb wat geld !

— Nu, waar ligt het dan ?

— In de schuur in den grond, onder eenige busselen stroo.

— Breng er ons heen. — Brin d'Amour zouden we onze degens mede nemen ?

— Waartoe zou het dienen ? De vrouw is alleen t'huis en de jongen is van schrik ergens achter gekropen. Maar we moeten eenen lantaarn en eene schup hebben.

— Een lantaarn staat in de keuken en eene schup vindt ge in de schuur, zeide de kasteleines. Maar in den naam van God, heb medelijden met mij, heeren !

— Ga ons voor en zwijg !

De arme vrouw scheen zich in het onvermijdelijke te schikken. Zij nam een lantaarn en begaf zich naar de schuur, gevolgd van de twee soldaten. Toen zij voor de deur was gekomen, zeide zij :

— Ik smeek het u nogmaals, hebt medelijden met mij ! Ruïneert mij niet.

— Houd uwen mond !

De vrouw opende de deur en trad de schuur binnen gevold van de twee roovers. Doch nauwelijks waren zij over den drempel, of de deur ging dicht achter hen. Jannot en drie sterke boeren, gewapend met hooivorken en rieken, omringden hen en de herbergierster verlichte op een afstand met haren lantaarn het tooneel.

— Geeft u over, riep Pieter, de oudste der Boeren, de waard uit de *Bonte Koe*, die een oud soldaat van Hendrik IV was.

Alle tegenweer was onmogelijk.

— Als jonge muizen in den val geloopen, zeide Brin d'Amour woedend: Verwenschte Bourgogne !

In een oogenblik waren beide schurken gebonden.

— Waartoe dienen ondervinding en dapperheid ? mompelde Brin d'Amour treurig. Door eene herbergierster gefopt, door boeren overwonnen !

Ja, Jannot is u te slim geweest, zeide de herbergierster lachend. Hij blafte om mij te waarschuwen, maar gij hadt te veel gedronken en dacht dat het een hond was.

— Indien gij geene heidenen zijt, bidt dan, zeide nu de kastelein, uw laatste uur is geslagen !

— Een half uur later werden de schurken aan den dichtst bijzijnden boom, zonder vorm van proces, opgehangen.

« DE LOONSCHE HAARD »

Maatschappij van werkmanswoningen.

VERSLAG

der werkzaamheden gedurende het dienstjaar 1899.

Mijne Heeren,

In naam des Bestuurraads der Maatschappij van werkmanswoningen « *De Loonsche Haard* », heb ik de eer verslag te geven over de werkzaamheden gedurende het dienstjaar 1899.

Ik haast mij, MM., U aan te kondigen dat onze zoo jonge Maatschappij dagelijks met denzelfden bloei voortgaat, met de beste vruchten op te leveren ten voordeele der werkende klas.

Zooals gij weet, wierd de eerste geldleening gedaan den 26 Mei 1896.

Vanaf dien datum tot 31 December 1898, werden er 113 leeningen toegestaan voor de som van 104,665 franken.

Van 1 Januari 1899 tot 1 Januari 1900 werden er 27 leeningen gedaan voor de som van 30,586 franken, bijna allen met verzekering op 't leven.

Gedurende het jaar 1899, werden er 16 aanvragen verworpen door den Bestuurraad, voor rede dat de aanvragers hem geen volle betrouwen inboezemden, hetzij onder het oogpunt van hun zedelijk leven, hetzij onder het oogpunt huns bestaanvermogens.

Zoo dus, MM. dat sedert den oorsprong onzer Maatschappij tot op 1 Januari 1900, te samen 140 leeningen toegestaan werden, voor eene som van 135,251 fr. !

Het jaar 1900 kondigt zich nog aan met de beste voorteekens !

Sedert 1 Januari laatsleden tot heden, zijn er 18 leeningen gedaan, welke bedragen de som van 20,900 fr. ; in zitting van den Bestuurraad van heden, zijn er nog 7 aanvragen toegestaan, eens bedrags van 11,410 fr.

In het geheel heeft dus onze Maatschappij gedurende hare vier eerste jaren aan den werkman **165** geldleeningen gedaan, beloopende de som van 167,361 franken.

Wij hebben het recht, MM., ons te verheugen over dezen merkwaardigen uitslag ; hij is schitterend en stelt « *De Loonsche Haard* » van verre aan het hoofd der Maatschappijen van denzelfden aard van gansch Limburg !

Doch, MM., laat mij toe u te herhalen hetgeen ik in een vorig verslag zegde : hoe bloeiend zij ook weze, kan en moet onze Maatschappij zich nog uitbreiden ; in zekere gemeenten, bijzonder in de verafgelegene gemeenten van het kanton Loon, is zij bijna niet gekend.

Wel, MM., het is ons aller plicht het welzijn van den werkman te behartigen, hem te onderrichten, hem zijne eigene belangen beter en beter te doen beseffen.

Vooral moeten wij hem doen uitschijnen welk groot voordeel hij genieten zal met eigenaar te zijn van zijn eigen huis, en welk gemakkelijk middel hij in onze Maatschappij vindt om dien kostbaren eigendom te bezitten. Indien gij het noodig acht, Heeren, zullen de Leden van den Bestuurraad zich in uwe dorpen begeven, om in eene voordracht alle noodige inlichtingen te geven, nopens onze instelling en onze verrichtingen.

Sedert onze laatste algemeene Vergadering, hebben wij de droefheid gehad twee onzer ontleeners te verliezen door sterften.

De genaamde Pieter-Armand Gielen-Ryckmans, overleden te Ruckelingen-Loon, den 10 October 1898, had den 26 October 1898, ontleend voor 15 jaren, met verzekering op het leven, een kapitaal van 1000 frs.

Op afkorting van het kapitaal, had hij slechts eene storting gedaan van 27 franken.

Sedert zijnen sterfdag hoort het huis in vollen eigendom toe aan zijne weduwe en kinderen, los en vrij van alle lasten, zonder dat zijne erfgenamen nog iets te betalen hebben.

De genaamde Hendrik Groyen-Guffens van Kerniel, stierf in de maand Maart laatstleden. Hij ontleende den 14 Augustus 1896 een kapitaal van 800 fr., met verzekering op het leven, voor een tijdstip van 20 jaren.

Gedurende deze 3 1/2 jaren, heeft hij, in afkorting van het kapitaal, de som van 137 franken gestort.

Sedert zijnen dood, zijn zijne erfgenamen eigenaars geworden van het huis, hetwelk thans los en vrij is, zoodat zij geenen interest meer te betalen hebben.

De bewijzen zijn daar, en spreken duidelijk genoeg !

Aangezien de kleine verhooging der te betalen som om eene verzekering op het leven te bekomen en aangezien de bijzondere voordeelen welke de verzekering op het leven verschaft, kunden wij de ontleenders niet genoeg aanmoedigen om bij elke leening deze verzekering aan te gaan.

Eene nieuwe Maatschappij om de belangen van den werkman te behartigen is in het kanton Loon tot stand gekomen ; zij heeft voor doel de wet van 10 Mei 1900 in uitvoer te brengen en den werkman een pensioen te verschaffen in zijne oude dagen.

De Voorzienigheid en *De Loonsche Haard* zullen, MM., ik ben er verzekerd van, samen hand in hand strijden tot het welzijn van de werkende klas.

Met vreugde en geluk groeten wij onze nieuwe zustermaatschappij.

Kan er een edeler doel bestaan, MM., voor de besturende klassen, dan samen de belangen der werkende klas te behartigen, den werkman een eigen huis aan te schaffen en hem in zijnen ouden dag een pensioen te bezorgen?

De socialisten met hunne verderfelijke stelsels steken in alle gewesten het hoofd omhoog !

Door hunne schoone, doch onuitvoerbare beloften, welke zij den kleinen landbouwer en werkman doen voor de verbetering van hun lot, weten zij de werkende klas te verleiden en tot hun te trekken.

In deze omstandigheden, ik oorloof mij het hier te herhalen, moeten alle burgers, alle mannen van orde hunne krachten inspannen en vereenigen om het kwaad in zijne wortelen uit te roeien, om den vijand te bestrijden, niet als hij zal machtig geworden zijn, maar nu, MM., op dit oogenblik, bij zijn opkomen.

Onze plicht is, al onze krachten samen te spannen om dergelijke instellingen tot stand te brengen die het welzijn van den werkman, niet in ijdele beloften maar in wezenlijkheid behartigen.

Zoo doende, MM., zullen wij onzen plicht vervullen, onzen plicht als katholieken en onzen plicht als Vaderlanders !!

Wij zullen de werkende klas aan de valsche en nadeelige leer der socialisten ontrukken en den werkman van het kanton Loon zal steeds getrouw blijven aan zijnen God, aan Kerk en aan Vaderland !!

Borgloon, 6 Augustus 1900.

HET BESTUUR :
Eerwaarde Heer Deken PEUMANS, voorzitter ;
Borggraaf CAMILLE DESMAISIÈRES ;
Ridder CAMILLE DE BORMAN ;
Graaf ADOLPHE DE BORCHGRAVE D'ALTENA ;
ALFRED NEVEN ;
ANTOON DERÉ ;
FLORENT DEPLOIGE, leden ;
ALFONS MONDUS, schrijver-schatbewaarder.

De noodlottige ERFENIS

9de VERVOLG.

Zoo was nu het vuur der tweedracht ontstoken, en dagelijks heviger vlamde het op.

De sergeant, wien de schampschenten van zijne kameraden niet weinig verdroten, koos voor zijnen vader partij. Eveline sprak ervan, de ouderlijke woning te verlaten en ergens bij vreemden een onderkomen te zoeken, ten einde bij den huiselijken twist niet langer als getuige tegenwoordig te moeten zijn. Hare moeder keurde dit niet alleen volkomen goed, maar dreigde zelfs haar te vergezellen en mêe er uit te trekken.

— Best ! Gaat maar samen ! zoo snarde Becker : gij hoort immers bij elkander !... En neemt de erfenis meê, maar meê !

Die erfenis, o die onzalige erfenis !

— ∞ —

Ja, die onzalige erfenis !

Het was nog niet eens genoeg, dat het haar nu gelukt was den huiselijken vrede te verstoren ; nog veel zwaarder beproevingen legde zij de begunstigden op.

Hoe en waar eigenlijk het praatje in de wereld kwam, zal wel eeuwig een geheim blijven — maar het kwam op zekeren dag in de wereld: het praatje namelijk, dat de oude Brunfisch niet zijn natuurlijken dood gestorven was. Zie hier hoe men redeneerde :

Zie eens ! — dat iemand zoo plotseling en geheel onverwachts dood gevonden wordt was op zichzelf al iets ongewoons — maar vooral in dat geval moest het de aandacht trekken. De zieke had toch bij zijn bed eene bel naar de portierswoning gehad ; het was zeer onwaarschijnlijk, dat hij die niet in beweging zou gezet hebben, als hij eenen zijner gewone aanvallen voelde naderen ; ja, het moest hem zelven hebben verbaasd, indien er wezenlijk in zijne laatste uren niemand bij hem mocht zijn geweest. En dus ?...

Nu, en dus — had het er al den schijn van, of de Becker's eene hand in het spel hadden gehad. Zij kenden toch vermoedelijk wel den inhoud van het testament en zij moesten dus beducht zijn, dat de oude man, indien hij eens weêr tot bezinning mocht komen, het weêr vernietigen zou. Voor hen was er dus alles aan gelegen, den oogst veilig binnen te halen — en dit hoe eer hoe liever.

De huisdoktor werd ondervraagd, of hij het lijk geschouwd had — en hij moest erkennen dat hij dit slechts zeer vluchtig en « pro forma » had gedaan, aangezien hij op eene verdenking van dien aard niet was voorbereid geweest.

Hoe zou dergelijke achterdocht ook bij hem hebben kunnen rijzen, daar hij immers op dat oogenblik nog niets van de zonderlinge erflating had geweten ?

Thans natuurlijk liet de zaak zich uit een heel ander oogpunt zien. Hij drukte zich dan ook zoo behoedzaam mogelijk uit. Zooveel echter stond vast, dat hij na eene vluchtige lijkschouwing zijn attest had afgegeven in het goede vertrouwen van met brave menschen te doen te hebben, en dat nu, na hetgeen men van die menschen wist, een weinig meer voorzichtigheid zeker niet misplaatst zou zijn geweest.

Men sprak ook van een medicijnkistje, dat bij het sterfbed had gestaan — hetzij dat de doktor zich dit herinnerde, of dat de klerk Römer een woord daarover had laten vallen. Waar mocht dit meubel wel gebleven zijn ? Waarschijnlijk was het zoo spoedig mogelijk verborgen geworden — maar — misschien was het toch ook nu nog niet te laat voor een onderzoek te plaatse.

Kort en goed — de gansche stad geraakte in opschudding. Men eischte de tusschenkomst der policie, van de rechterlijke macht — en, waarschijnlijk slechts om de gemoederen tot rust te brengen, wanneer er niets verdachts zou worden gevonden, besloot de overheid inderdaad tot een betoog van iever in de aangewezen richting.

In stilte werd er eene soort van huiszoeking ondernomen — naar het heette, om te voldoen aan zekere formaliteiten, door de wet bij het overlijden van alleenlevende en buiten aanwezigheid van ooggetuigen overleden personen voorgeschreven.

Naar het medicijnkasje werd in het voorbijgaan eens gevraagd. Vrouw Rosa verklaarde dat het, voor zooveel zij wist, onaangeroerd was gebleven, sedert zij zelve het op den gekeunden morgend van het bed weggedragen en in eene ruimte tusschen twee boekenkassen geschoven had. Daar moest het ook thans nog staan.

Daar stond het dan ook nog. De deksel was slechts los toegeslagen en niet eens in het slot gedrukt. De sleutel stak er in.

— Hij pleegde er altijd op te steken, verzekerde de vrouw. Maar binnen is een tweede vak dat eene afzonderlijke sluiting heeft, en daarvan droeg mijnheer den sleutel altoos bij zich.

— Wat bevatte dit vak ? vroeg de man van het gerecht.

— Een aantal fleschjes en doosjes, antwoordde zij onbevreesd.

— Hoe weet gij dat zoo ?

— Doordat Mijnheer von Brunfisch mij menigmaal, als hij eenen bijzonder hevigen aanval had, den sleutel heeft gegeven, om het te openen. Hij kon mij dan slechts met de oogen toewenken, welk fleschke of doosken ik hem geven moest. Van den inhoud nam hij altijd maar zeer weinig. Ik geloof dat er gevaarlijke dingen in waren, want op de etiquette was een doodshoofd afgebeeld. Het sleuteltje moest ik ook altoos terstond weer aftrekken en aan mijnheer teruggeven.

— Wist gij waar hij dien sleutel bewaarde ?

— O jawel. Hij had voor mij geene geheimen, want hij wist dat hij mij vertrouwen kon. Hij bezat een lederen zakje, waarin hij ook anders kleinigheden bewaarde, die hem dierbaar waren : bij voorbeeld zijnen zegelring met het familiewapen, dien hij wegens de magerheid van zijne vingers niet meer dragen kon, en twee kleine ringen met edelgesteenten van zijne moeder. Daarin borg hij ook dit sleuteltje.

— En dat zakje droeg hij bij zich ?

— Overdag lag het meestal op het beddetafeltje naast zijne horlogie. Daar ligt het ook nu nog, en er is niets uitgenomen.

— Maar des nachts ?

— Dan vond het gewoonlijk eene plaats onder Mijnheers hoofdkussen. Als ik het bij het bedopmaken vond, legde ik het op het tafeltje. Het gebeurde ook wel eens enkele keeren dat Mijnheer zelf het er op liggen liet.

— Had hij u nooit verboden, zonder zijn uitdrukkelijken last het sleuteltje er uit te nemen ?

— Wel neen ! Waarom zou hij dat ? — Het sprak immers van zelf, dat ik niet aan zijne dingen raakte.

De ambtenaar schudde den inhoud van het bewuste zakje in zijne hand uit.

— Het sleuteltje is er niet in, zegde hij.

— Neen ; het stak, als ik mij wel herinner, nog op het binnendeurtje toen ik het deksel toesloeg. Daar zal het dus zeker ook nu nog wel te vinden zijn.

Inderdaad, zoo was het. In het bedoelde binnenvak, tot welks bezichtiging werd overgegaan, stond een fleschje open, waarvan de glazen stop ontbrak. Op den bodem lag een witte stof, alsof eene sidderende hand met eenen te vol genomen lepel iets had gestort.

— Is dat de laatste medecijn, die den zieke is ingegeven geworden ? vroeg de rechter.

— Dat weet ik niet, antwoordde vrouw Becker. Ingegeven geworden is hem niets. Maar het kan wel zijn dat hij zelf iets heeft ingenomen en daarna gestorven is. Dat heb ik indertijd vermoed.

— En waar is de stop van dit fleschje gebleven ?

— Die zal zeker op het tafeltje hebben gelegen toen ik opruimde. Ik weet het niet.

— Zoek er dan eens naar.

Zij zag rond op de schrijftafel, waar zij soms losse kleinigheden neerlegde ; doch zij vond niets wat naar eenen stop geleek.

— Dat is zonderling, zegde zij : Er is niets hoegenaamd weggeruimd — of mijn man zou het moeten gedaan hebben. Die neemt wel eens in zijne verstrooidheid iets op, wat hem niet aangaat, en gooit het dan beneden onder den rommel op zijne werktafel.

— Laat ons dan eens terstond bij hem naar dien stop gaan vragen, stelde de rechter voor.

— Dat staat u vrij, antwoordde vrouw Rosa — maar het zal wel zonder mij kunnen gebeuren. Ik ga liever niet mee.

— Waarom niet ?

— Om dat — omdat wij in den laatsten tijd niet zoo goed meer met elkander zijn.

— Ligt ge met elkander overhoop ?

— Och ja ! door die erfenis. Hij heeft zich allerlei dwaasheid in het hoofd laten steken.

— Zoo zoo !

De magistraat deed het medicijnkistje door zijnen bediende toebinden en verzegelen, en nam het vervolgens meê. In het laboratorium deed hij bij Becker navraag naar den glazen stop, doch hij kreeg van den oude slechts zeer onvriendelijke antwoorden.

— Ik weet van niets, zegde hij barsch, van niets niemendal. Wat raakt mij die medicijnkast ? Door mij heeft de zieke man zich nooit iets laten ingeven. Mijne vrouw is altoos om en bij hem geweest : die moet dus weten waar zijne zaken gebleven zijn. Maar gij kunt voor mijn deel, hier rondsnuffelen zooveel u verkiest. Hij rukte de lade van zijne werktafel open en woelde met zijne vingers in de voddenkraam : ik sluit niemendal af, maar ik zou wel gerust met rust gelaten worden. Wat willen de menschen toch van mij, en waarom kunnen ze mij niet met vrede laten ? Ik heb met die heele erfenis niets uitstaans ; die brengt maar schande over mij. Doe wat gij wilt mijnheer, doe wat gij wilt.

De medicijnkas werd op het gerechtshof in de tegenwoordigheid van een bevoegd scheikundige weêr geopend. Het binnenvak bleek nu verscheidene vergiften te bevatten, en ook het open gevonden fleschje was nog bijna tot op de helft met een snelwerkend gif gevuld. Wat er ontbrak, werd meer dan toereikend verklaard om eenen mensch te dooden. De deskundige verzekerde, dat bij eene lijkopening het vergif nog naspeurbaar moest zijn. Het gerecht gebood die dus, ten einde in elk geval den aard van het overlijden zoo nauwkeurig mogelijk vast te stellen.

Men ging met de grootst mogelijke stilte te werk. Het publiek hoefde voorloopig nog van niets te weten.

De kist stond in het gewelf van een oud familiegraf, dat zich in de nabijheid van het lijkenhuis bevond ; daarheen werd het stoffelijk overschot gebracht, nadat de begraafplaats afgesloten geworden was.

De lijkopening zelve reeds leverde de meest verdachte sporen van eenen gewelddadigen dood. De maag werd meegenomen, in eene flesch onder zegel gedaan en den scheikundige tot een nauwkeurig onderzoek toevertrouwd. Na twee dagen had hij vastgesteld, dat zich daarin nog eene sterke dosis bevond van hetzelfde vergif, dat in het openstaande fleschje van de medicijnkist voorhanden was geweest.

Op grond hiervan spraken de gerechtelijke doktors de meening uit, dat M. von Brunfisch, hoewel sinds lang aan eene ongeneeskundige kwaal lijdende, toch niet aan deze bezweken, maar door vergif om het leven gekomen was. De in het lichaam gevonden zeer aanzienlijke hoeveelheid leidde tot de gevolgtrekking, daarmee niet beoogd was een medicament toe te dienen, maar veeleer een zoo spoedig mogelijken dood te veroorzaken.

De justicie zag zich aldus geplaatst voor eene zware verantwoordelijkheid.

Voor de onderstelling, dat M. von Brunfisch zichzelven het leven zou benomen hebben, was geen enkele houdbare grond aanwezig. Daarentegen bestonden er ernstige reden tot verdenking van zekere personen, die alleenlijk toegang tot hem hadden, het overgroote vertrouwen, hun door hem geschonken, lichtelijk konden misbruiken, en bovendien sterk belang er bij hadden, dat hij zijn testament, hetwelk hen op ongewone wijze begunstigde, niet zou intrekken of veranderen.

Het vermoeden lag immers voor de hand, dat de zieke, zoo hij al in een zwak oogenblik zich tot dit testament had laten bepraten, bij kalmer overleg zijne beschikkingen toch weêr zou veranderd hebben. Vrouw Rosa Becker en dochter, hadden nu gelegenheid genoeg, den sleutel van het ...neenste vak der medicijnkist meester te wor... den lijder gedurende eenen zijner bevi... van pijn het doodelijke vergif toe...

Blijkbaar was er met dit toedi... werk gegaan ; dit toch bewee... poeier en bovendien de... fleschje niet eens ges... gansche kas in een...

Had de openb... nagel op den... men hare st... justicie n... taak ze n... te lzinder... du... euster, te

6 ... 1900 ... 1190 fr...

Céleste A LAMINE.
...s sérieux sont demandés.

Terstond te huren
een schoon en welgelegen commerce-huis, dienende voor allen handel, gelegen de Groote Markt, Nr 20.
Zich te wenden tot GÉRARD LOGTMAN, ...ter, Groote Markt, Nr 22, Tongeren.